

Film

RO:

Ne uităm la un film. Nu am vrut să mergem la acest cinematograf, dar ne-au plătit, nu am putut refuza invitația. Ni s-a promis un film amuzant, vesel, dar ceea ce am primit a fost o tragicomedie înspăimântătoare, în care, în plus suntem protagoniștii.

Filmul începe spunându-ne că am avut o viață. Nu întotdeauna una bună, dar fundamental trăibilă. Și apoi, așa cum se întâmplă în filmele cu psihopați, o creatură ciudată a apărut în viața noastră. Nu a intrat chiar cu forța - ne-a lăudat și ne-a făcut promisiuni până când l-am primit în casa noastră.

La început nu ne-am dat seama în ce necazuri ne aflam. Se întâmplau lucruri ciudate, dar multă vreme nu le-am luat în serios: acolo unde sunt multe lucruri ciudate, aproape totul devine obișnuit.

Dar într-o zi a căzut un tablou de pe perete. A doua zi, pisica zăcea fără viață pe pragul ușii. O săptămână mai târziu, am găsit o ușă deschisă încuiată cu cheia.

Noul venit a început să se comporte tot mai ciudat. Treptat, totul s-a schimbat. S-au schimbat zgomotele și sunetele, s-au schimbat mirosurile. Culorile s-au estompat, pereții s-au crăpat, spațiile s-au micșorat.

Am îndrăznit chiar să ne întrebăm unii pe alții pe un ton tăcut: e nebun sau e doar un ticălos? Limbajul se schimbase, cuvintele nu mai însemnau ceea ce însemnau odată. Dacă lua ceva de la cineva, spunea: până acum nu ai avut ocazia să te împarți la povara comună, dar acum ți-am făcut-o eu. Dacă spunea că apără ceva, însemna că îl ia.

De atunci, așa stau lucrurile. Când este întrebat, nu răspunde. Informația pentru el înseamnă să ne spună ceea ce vrea el să știm. Înainte nu aveam dușmani, acum el ne-a făcut mulți. El face referire la ceva în scris, în scrisul cu litere mici pe care se presupune că l-am autorizat să facă totul. Vorbește despre o luptă pentru libertate, despre dușmani. Cooperare, dialog, în timp ce acum interacționează cu oricine doar în scris.

Orice spune, orice face, se referă la popor. Regimul anterior s-a adresat, de asemenea, poporului, numai că el a numit poporul pe care îl oprimă poporul muncitor și clasa conducătoare.

Încearcă să pară înspăimântător, dar se vede că este îngrozit. Nu se poate, ne spunem unul altuia în liniște. Poate că nu e chiar așa. Poate că e doar un film. Cu un scenariu mai puțin decât mediocru, dar cu efecte muzicale impresionante, chiar dacă nu deosebit de originale.

Dacă într-adevăr este un film, cu siguranță se va termina la un moment dat. Ne ridicăm de pe scaune, strâmbând din ochi în lumina bruscă. Ne îndreptăm spre ieșire, aruncând pe drum cutia de Coca-Cola în coșul de gunoi.

HU:

Filmet nézünk. Nem akartunk elmenni ebbe a moziba, de befizetettek bennünket, nem lehetett visszautasítani a meghívást. Vidám, nézhető filmet ígértek, de egy lidérces szomorújátékot kaptunk, amelynek ráadásul mi vagyunk a szereplői.

Ez a film úgy kezdődik, hogy volt egy életünk. Nem mindig jó, de alapvetően élhető. Aztán egyszer, ahogyan az a pszicho-filmekben történni szokott, közénk keveredett egy furcsa szerzet. Még csak nem is erőszakkal törte ránk az ajtót – addig hízelgett és ígérgetett, míg be nem fogadtuk az otthonunkba.

Kezdetben nem éreztük, hogy mekkora a baj. Történtek furcsa dolgok, de ezeket sokáig nem vettük komolyan: ahol sok minden furcsa, ott már majdnem minden megszokott.

Ám egyik nap leesett egy kép a falról. Másnap élettelenül feküdt a küszöbön a macska. Egy héttel később nyitva találtunk egy kulcsra zárt ajtót.

Idővel a jövevény egyre zavartabban viselkedett. Lassanként megváltozott minden. Mások lettek a zajok, a zörejek, újak a szagok, az illatok. Fakultak a színek, repedtek a falak, összementek a terek.

Már kérdezni is csak halkán mertük egymást: örült ez, vagy csupán gazember? Megváltozott a nyelv, a szavak már nem azt jelentették, mint valamikor. Ha valakitől elvett valamit, azt mondta: idáig nem volt lehetőséged, hogy részt vállalj a közös terhek viseléséből, de most megteremtetem a számodra. Ha azt mondta, megvéd valamit, az azt jelentette, hogy elveszi.

Azóta ez van. Ha kérdezzük, nem válaszol. A tájékoztatás a számára azt jelenti, hogy elmondja nekünk, amit ő közölni akar velünk. Korábban nem voltak ellenségeink,

most szerzett nekünk sokat. Valami írásra hivatkozik, az apróbetűs részben állítólag mindenre felhatalmaztuk. Szabadságharcról beszél, ellenségről. Együttműködésről, párbeszédéről, miközben már csak írásban érintkezik bárkivel.

Bármit mond, bármit tesz, az emberekre hivatkozik. Az előző rendszer is az emberekre hivatkozott, csak ő dolgozó népnek és uralkodó osztálynak nevezte az általuk elnyomottakat.

Félelmetesnek próbál mutatkozni, közben látszik rajta, hogy retteg. Ilyen nincs, mondogatjuk egymásnak halkan. Talán tényleg nincs. Talán tényleg csak egy film. A közepesenél gyatrábban megírt forgatókönyvvel, de hatásos, bár nem igazán eredeti zenei effektekkel.

Ha ez tényleg egy film, akkor egyszer biztosan vége lesz. Felállunk a székünkől, hunyorgunk a hirtelen jött fényben. Elindulunk a kijárat felé, és útközben kidobjuk a kólás dobozt a kukába.